

EFTERÅR '95

Efterårets Copenhagen Filmfestival - den femte i alt - var særdeles vellykket, fordi mange forskellige initiativgrupper nu har slået sig sammen under paraplyen. Som et nyt initiativ viste Filminstituttet 11 nye, ikke importerede europæiske film i kamp om en såkaldt Asta Nielsenpris, hvor vinderfilmen sidenhen skal importeres. Den pris tilfaldt rimeligt Cathal Blacks irske film *Korea* (95), og instruktøren blev hentet over til København under forløbet. En anden kandidatfilm, Wim Wenders' *Lisbon Story* (94), dukkede ikke som lovet op, men jeg tør da godt betro Kosmoramas læsere, at den er en udsøgt stinker.

Den mest spændende nyskabelse var Film fra syd - via distributørerne fra Manden med kameraet, Palle Vedel og Mikael Opstrup, der viste film fra lande, som vi sjældent ser film fra (Afrika, Chile Haiti, Hong Kong, Indien, Iran, Mexico, Sydkorea) og film, som nok ikke havde nået biografen fra det nu mere bekendte Kina, såsom He Jianjuns socialrealistiske *Postman* (94). Seriens egentlige kup var at vise den Sydkoreanske zenbudhistiske anskuelserfilm *Hvorfor drog Bodhi Dharma mod Øst?* (89).

Mr. Surpan Sen fra filmbrancheforbundet Film Federation of India mødte op og viste 1994's største kommercielle succes *Aankhen* - en film, der er blevet set af 20 millioner tilskuere *pr. dag* i en periode over et år. Denne pragtfulde kitschfilm blev sidenhen vist hver søndag i oktober for et veloplagt publikum - heraf mange danskere - i Gloria. Nu begriber jeg slet ikke hvorfor ingen tager sig af den indisk-danske *Kærlighedens melodi*. Desuden udløste festivalen en senere biografpremiere på Hong Kong filmen *Teracotta-krigeren* (90) med Zhang Yimou og Gong Li som actionhelte.

Indenfor Copenhagen Filmfestivals traditionelle tiltag arrangerede Jill Byrnit og Lasse Soll Sunde Gay & Lesbian Film i Palladium. Niveauret var flot, selvom jeg var skuffet over Gregg Arakis amerikanske ungdomsportræt *Totally F***ed Up* (93). Jeg kan blot så håbe på, at hans *The Doom Generation* (95) bliver vist i Natfilmfestivalen.

Til gengæld skal de sædvanlige ris

falde over Filminstituttets filmuge - denne gang Spanien. Man skal lede længe efter så umotiveret et udvalg på intet mindre end 10 film indledt med Aragons ligegyldige *El Rey del Rio* (95). Kun de biografarrangerede spanske serier med Almodovar og Victor Erice kunne aftvinge interesse. Efter af have stejlet over idiotien i Filminstituttets filmuger de sidste 15 år, kom der i 1995 heldigvis alternativer op at stå. Huset og Øst for Paradis arrangerede således i oktober en forbilledlig græsk filmuge samlet og godt indledt af kritikeren Elias Kanellis, der tog sig af et repræsentativt tværsnit af græsk film i de sidste 20 år. Hvem kender fx Nico Papatakis, som ikke desto mindre er bagmand for både Genets *Un Chant d'Amour* og Cassavettes *Shadows*. Huset og Øst for Paradis arrangerede derefter i november en ligeledes velmotiveret islandsk filmuge. Det tegner rigtig godt.

Carl Nørrested

PASOLINI

Den 3. november i år var det tyve år siden den forkætrede instruktør og forfatter Pier Paolo Pasolini blev fundet myrdet i Ostia udenfor Rom. Selvom der var mange ubesvarede spørgsmål omkring mordet, blev en 17-årig trækkerdreng hurtigt dømt for forbrydelsen. Venedig festivalen havde i år verdenspremiere på Marco Tullio Giordanas fremragende drama-dokumentariske film om mordet, *Pasolini - en italiensk forbrydelse*, der har foranlediget, at hele sagen nu skal genoptages. Romansk Filmklub kan lørdag den 9. december kl. 13.30 invitere på foredrag af forfatteren Lars Bonnevie med titlen 'Hvem myrdede Pasolini?' Efterfølgende vises Pasolinis spillefilmsudgave af *Matt-hæusevangeliet* (64) og kortfilmen *La Ricotta* (63). Arrangementet løber af stablen i Filmmuseets biograf. Yderligere information hos Bent Johannsen, tlf. 31 35 80 34.

Kim Foss

Orson Welles, 1966.

Hvad skete der egentlig med Welles efter *F for Fake* - perioden 1975 til hans død i 1985? Dette spørgsmål bliver belyst i Vassili Silovic's dokumentarfilm *Orson Welles: The One Man Band*, som havde verdenspremiere ved Venedigfestivalen i år.

Filmen har en interessant baggrund. Den er instrueret af slovene- ren, Vassili Silovic, og skrevet sammen med Roland Zag, der er producent for Medias Res i München. Zag har gjort sig bemærket med dokumentarfilm om musik i selv samme firma. Som filosofistuderende i Tyskland arbejdede Silovic med TV-dokumentarstof for Medias Res, bl.a. *Between Cinema and Concert - Portrait of Nino Rota* (83) samt et portræt af den franske poseur og modemand fra århundredeskiftet, Paul Poiret. Poirets selvskabte image rimede netop med den positur Willes fremtrådte med i *F for Fake*. Det var udelukkende en ydre fascination, ikke en grundig forsken, der satte Silovic igang med Welles-projektet. Han satte sig i forbindelse med Welles' elskerinde, kroatieren Oja Kodar, som var i besiddelse af hele Orson Welles' efterladte film- oeuvre.

Oja Kodar har haft småroller hos Vadim og Jacques Becker og mødte Welles under indspilningen af *Processen* (62). Siden da fungerede hun som hans medarbejder og co-producent. Mest kendt er hun for en af de ledende roller i *F for Fake*, men hun har selv forsøgt sig som instruktør med et portræt af Venice, L.A. i *Jaded* (89) og en film om krigen i Kroatien for RAI3, *A Time to...* (93). Kodar har igennem adskillige år forsøgt at slå mønt af de så godt som fuldendte Welles-projekter *The Deep* (69) og *The Other Side of the Wind* (70). Laurence Harveys enke har nægtet, at man lader hendes mands stemme dubbe ved supplerende rygoptagelser til *The Deep*. Harvey døde i 1973 og filmen blev genindspillet 1989 i Australien af Phillip Noyce som *Dead Calm* (Døden ombord).

The Other Side of the Wind forekommer langt mere interessant - ja, den er ligefrem en slags opdatering af *Citizen Kane* til 70'erne. Welles' alter ego, Jake Hannaford (John Huston), mindes tilbage under sin forestående død til sin sidste store fødselsdag, hvor han blev hyldet af

universitetets filmskoleelever, mens en smart instruktørpøkomling (Peter Bogdanovich) søger at stjæle billedet. De forsamlede gæster skal se mesterens seneste opus, som man faktisk ikke tror på eksistensen af - og slet ikke, da der belejligt for myten sker et strømsvigt. Da gruppen på fellinisk vis begiver sig ud for at vise filmen i en nærliggende drive-in bio, står solen uforskammet op. Måske en joke, men citatet fra fødselsdagen med usædvanlig rap montage lover godt. Kun drive-in sekvensen mangler i det ellers færdigklippede originalnegativ. Den iranske co-producent, som rygter vil vide, er den forhenværende shahs svoger og medproducent på *F for Fake*, nægter stadig at udsende filmen.

Orson Welles: The One Man Band viser adskillige citater fra mere eller mindre vellykkede strandede projekter, bl.a. hans aldrig udsendte TV-serier *The Magic Show* og *The Orson Welles Show*. Natfilmfestivalen '96 har planlagt at programsætte filmen.

Carl Nørrested

På filmens 100-års fødselsdag får Torben Skjødt Jensens dramadokumentariske film om Carl Th. Dreyer premiere i mesterens gamle biograf, Dagmar - og i Cafebiografen i Odense samt Øst for Paradis i Århus.

Om tilblivelsen af filmen kunne man allerede læse i Kosmorama nummer 212, hvor Prami Larsen, der er en af medarbejderne på filmen, fortalte om sine personlige oplevelser med henholdsvis den store Mester og den aktuelle film.

Carl Th. Dreyer - Min metier (96) er bygget op omkring henholdsvis udsagn fra mennesker, der har været tæt på og kendt Dreyer, og illustrerende sekvenser fra selve Dreyers film. Dertil kommer et knap så dokumentarisk element, hvor instruktøren går ind med sine egne oplevelser af arven fra Dreyer - korrespondance, fotografier, notater m.m.

Filmen varer 96 min., og manuskriptet er skrevet af instruktøren i samarbejde med Parmi Larsen efter ide af Lars Bo Kimergård. For foto- graferingen står Harald Paalgard.

Maren Pust

Carl Th Dreyer - Min metier, DK 1996. I: Torben Skjødt Jensen. Premiere den 28.12.96.

Torben Skjødt Jensens personlige tolkning af mennesket Carl Th. Dreyer.